

SÉTA RÉGI KÖVEK KÖZÖTT

Gázláng derengő világa szór fényt az ősz koraesti homályába, az Ibolya-utcai fedett lépcső olajlámpája jut eszembe, korhadó lépcsőivel, melyeken szivdobogva lépegettem egykor a fiatal-ság érzésével még. Felnézek a Vörös Sün cégérével ékített ódon ház ablakaira. Elsurranok, mint akinek már itt járni nincs joga, Corvin Mátyás egyetemének „Csonka tornya” mellett (három ostrommal is dacolt) és viszem magammal a zeg-zugos utcákról, apró terekről multamat. A Várhegy regényessége ma is megmaradt (hivatalosan is: a hatóság őri karos gázlámpáival, stílustvédő intézkedéseivel) és mint akit őszítöne vezet, be-
lépek a Fehér Galamb-ba. Imhol, a kis vendéglő söntésében egy pohár sört kortyolgat a Tárnok-utcai órásmester a 81 évével (ma is dolgozat még kis műhelyében), de az egyetlen helyiségben amint leülök, ime, a jelen: a demokrácia egyik államtitkárát látom a másik asztalnál.

— Régi vendégünk, egyetemista korából...

Sok minden megváltozott itt a háborúban, a nagyrészt rommálódott Vár lakott részén, — de a Vár regényessége megmaradt. Az ifjúságával találkozik mindenki, aki itt, vagy a szomszédos, több mint százéves cukrászdában egy kis időre leül és amint magánéletének tünt napjaira gondol, talán észre sem veszi, hogy már itt *lelkendezik körötte egy másik ifjúság: a jövő nemzedéke.* A vendégeknek a kis szobában és a söntés néhány asztalánál (jobbára idegenek, vagyis pestiek, fiatalok és szerelmeseik) „megvannak a napjai”, ki hétfőn jön, ki szombaton, vagy más napon, másként el sem férnének a kicsi helyiségben. A „váriak” (ahogyan az ittlakók magukat nevezik) a söntést szeretik. Nem egyszer állva hajtanak le egy pohár sört — a szobát az ifjúságnak hagyják, csak bekukkantanak oda, kíváncsian végigsimogatva szemükkel az ajánlásokkal emlékeztető budai képeket — ott egy Jókai-kézirat keretben — ezeketők ajándékozták a „szív küldi szívnek” szeretetével, a Fehér Galamb-nak.

A bolthajtásokra és a kovácsolvas ablakrácsokra nézek merengve. A Fehér Galamb-nak (ahova mi idősebbek jártunk) itt, mellettünk, a sarkon is ilyen bolthajtásai voltak, de az ősi, egyemeletes épület, amely már a török időkben itt állt a Szentháromság-és Üri-utca sarkán, a háborúban rommá omlott. 1689-ben újították meg az eredeti épületet, (a mostani vendéglős apja), 1856-ban költözött fel ide a Várhegy lövéből, a Fő-utcából. A kis vendéglő első közt nyílt meg ebben a szomszédos, egyemeletes házban, magára maradt felesége és „Anna néni”, a sógornője eleinte kosarasívegekben hordta fel ide a hort. A kis teraszt „látom”, a juharfák lombjával, azok sincsenek már itt. Hányszor ültünk e fák alatt..

Igen, a „Ruszwurm”-ba is be- megyek. Százéves volt éppen a cukrászda abban az időben. A fából faragott oszlopok között (Krautsider krisztinavárosi asztalos készítette egykor), mintha most is ott állna a fehérhajú Ruszwurmé, amint a csöpp helyiségbe lépőre mosolyog. Fölötte magasan aranyassal, napsugarakkal díszített óra, amely száz évvel régebben figyelmeztet az idő múlására. (A műhelyben az öreg Ruszwurm hófehér cukrászjelmezében.) Üveges szekrényekben cukorkásdobozok, poharak — régi emlékek. A falon selyemhímzésű virágok, gyümölcsök keretben („tűfestés”), Ruszwurmé anyja himezte színeikbe valaha álmait. Bepillantok a kis „szalonba”, mely hajdan a cukrász lakószobája volt.

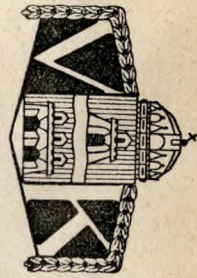
— Ezek *pestiek*, estefelé munka után idejönnek, hogy egy kicsit meghittlen beszélgessenek...

Fiatalok „ezek a pestiek” is. Kicszerélődött a cukrászda közönsége, akár a Vár lakossága. Régen volt már, amikor *Eötvös József* a költő-miniszter 48-ban itt válogatta lányvéréjére a dobostorlót, csokoládés fánkot, habos süteményt... A vári lakosság fele — altisztek, hivatalnokok, kisiparosok, kiskereskedők, akiknek lakása a romok közt valamennyire épségben maradt — most is itt lakik. Az új lakókat a Vár csöndje és — a lakáshiány *vonzotta ide.*

Még 1945-ben nyílt meg újra, hamarosan az ostrom után a százados cukrászbolt (a szalon ablakában akkor még ruhák száradtak). *Tóth Ferencék*, akik évtizedekkel előbb átvették már az időközben elhalt Ruszwurm-pártól ezt a cukrászdát, a régi házat is helyreállították és szeretettel gondozták a multját. Az ódon kapu alatt felszínre hozták a *középkori rejtélyes vasajtót*, nyáron itt is üdögélnek vendégek, mint most a szalonban összebuja, ahol a bekeretezett *Hölgyutár*, a *Pesti Divatkép* helyen más multszázadi képek függenek. Köztük a falon két, cukorból „kíművészkedett” táblabírókori párocska. *Richter Leonard* műve, ötven évig volt övé a régi cukrászbolt. Az ő és a felesége, *Bors Anna* olajfestésű képe is eltűnt a falakról, amelyek közt 1847-ben *Müller Antal* sűrűt-forgott, aki beházasodott a családba, akár csak utóbb Ruszwurm... de már a XVI—XVIII. században is dolgozott itt, előbb török pogácsasütő, majd magyar kalácssütő és ebben a házban volt az első budai cukrászbolt 1720-ban.

Ballagok a Bécsi-kapun át hazafelé az esti sötétben és magamban gondolom: pusztító háborúk után is még mennyi ódon ház, emlék, középkori kövek, öreg bástyafalak — az ifjúság eltűnik, az ember elporlad, de műve megmaradt és körtötte az élet mindig megújodik.

Tamás Ernő

Közp. nyomat. XX. cs. 23. sz.

<p>Budapestre vonatkozó újságcikkek</p>		Szerző: <i>Tamás Ernő</i>	<p>Osztályozás</p> <p><i>F25.091</i></p> <p><i>1949,</i></p>
		Cím: <i>Aka régi Rössele Közők</i>	
Forrás:	<i>vi lipop</i>	Helyszám	Személy
(Hely)	<i>1949. nov. 27</i>	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
(Idő)			

Szekesfővárosi házmegyőnő 1926 — 8891